

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

22 martie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte - Ursache Petru,

judecători - Timofti Vladimir, Nicolaev Ghenadie, Toma Nadejda, Alerguș Constantin,

a judecat în ședință, fără citarea părților, recursul ordinar declarat de către inculpatul Torbas Dmitrii, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 octombrie 2015, în cauza penală privindu-l pe

Torbas Dmitrii Aurel, născut la 12 iulie 1989, originar și domiciliat în r-nul Soroca, s. Trifauți.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 04.06.2012 - 15.05.2015 (prima instanță);
2. 22.06.2015 - 15.10.2015 (instanța de apel);
3. 21.12.2016 - 22.03.2016 (instanța de recurs ordinar).

Asupra recursului în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 15 mai 2015, Torbas Dmitrii a fost recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 186 alin. (5) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de 8 ani închisoare, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

Totodată, a fost admisă acțiunea civilă a părții vătămate Josan Liudmila și s-a încasat în beneficiul ei de la Torbas Dmitrii suma de 435410 lei 24 bani, cu titlu de prejudiciu material.

2. Potrivit sentinței, instanța de fond a constatat că, inculpatul Torbas Dmitrii în perioada de timp toamna 2011 - 19 martie 2012, urmărind scopul sustragerii pe ascuns a bunurilor altei persoane și însușirii lor ulterioare, folosindu-se de faptul că activa în calitate de paznic la casa nr. 2 situată pe str. Ave Maria, mun. Chișinău, ce aparținea cet. Josan Liudmila și care era în construcție, deținând toate cheile de la ușile de la intrare în casă, prin acces liber a pătruns în interior, de unde pe ascuns a sustras 130 m² de plăcuțe de aramă, care erau instalate pe acoperișul casei, iar din odaia de la etajul 2 a casei a sustras încă 30 m² plăcuțe de aramă, care erau depozitate, pentru instalarea ulterioară pe

acoperiș. Cu ajutorul serviciului de taxi, bunurile materiale sustrase, Torbas Dmitrii le transporta la punctul de colectare a metalelor uzate, unde le vindea la un preț de 50-60 lei pentru un kilogram de metal. Astfel, i-a cauzat părții vătămate Josan Liudmila o daună materială în proporții deosebit de mari în sumă totală de 30000 euro, echivalent a 465900 lei.

Aceste acțiuni ale inculpatului Torbas Dmitrii au fost încadrate în baza art.186 alin.(5) Cod penal, conform indicilor, furt săvârșit în proporții deosebit de mari.

3. Sentința menționată a fost atacată cu apel de către inculpatul Torbas Dmitrii, prin care a solicitat casarea sentinței atacate ca fiind ilegală și neîntemeiată, cu pronunțarea unei noi hotărâri cu recalificarea faptei sale în baza art. 186 alin. (2) Cod penal.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 octombrie 2015, s-a dispus încetarea procedurii de apel în apelul declarat din numele inculpatului Torbas Dmitrii împotriva sentinței Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău din 15 mai 2015.

În motivarea soluției adoptate instanța de apel a reținut că, inculpatul Torbas Dmitrii în ședința de judecată a instanței de apel a declarat că cererea de apel împotriva sentinței nu a fost înaintată de către el, nu a scris el cerere de apel, iar semnătura de pe cererea de apel nu îi aparține.

Conform art. 407 Cod procedură penală (1) pînă la începerea cercetării judecătorești la instanța de apel, oricare dintre părți își poate retrage apelul declarat. Retragerea trebuie să fie făcută de apelant. (2) Apelul declarat de procuror poate fi retras și de procurorul ierarhic superior. (3) În cazul retragerii apelului, instanța de apel încetează procedura de apel.

Instanța de apel a considerat că această circumstanță exclude judecarea apelului de către instanța de apel, or, potrivit *Hotărîrii Plenului Curții Supreme de Justiție nr.22 din 12.12.2005 „Cu privire la practica examinării cauzelor penale în ordine de apel”*, verificarea corectitudinii sesizării instanței de apel presupune că instanța urmează să verifice dacă sentința atacată este supusă apelului potrivit legii, dacă cererea de apel aparține unei persoane care este titular legal al dreptului de apel, dacă cererea de apel a fost declarată în termenul legal. În cazul în care apelul este inadmisibil sau tardiv, judecata nu mai are loc, întrucît instanța de apel nu a fost sesizată în conformitate cu legislația.

Instanța de apel a constatat că cererea de apel împotriva sentinței nu a fost depusă de inculpatul Torbas Dmitrii și nici de o altă persoană titular legal al dreptului de apel, astfel încît instanța de apel nu a fost sesizată în conformitate cu legislația procesual penală.

Astfel, instanța de apel a ajuns la concluzia necesității încetării procedurii de apel în apelul declarat din numele inculpatului Torbas Dmitrii, împotriva sentinței, deoarece cererea de apel nu a fost scrisă, semnată și depusă de inculpatul Torbas Dmitrii.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către inculpatul Torbas Dmitrii care, invocînd temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6), 7) Cod de procedură penală, a solicitat casarea acesteia, cu trimiterea la rejudecare a cauzei pentru

a fi examinat apelul depus de către el.

În motivarea cererii de recurs inculpatul invocă că în ședința de judecată nu a renunțat la cererea de apel și declarând că semnătura nu este a lui, nu a înțeles întrebările față de d-lui, deoarece fiind asistat de avocat de stat, care nu a făcut nici un efort de a-i explica mai simplu întrebarea instanței, dacă este semnătura lui sau nu. El nu a înțeles corect întrebarea instanței de judecată și cu adevărat a răspuns că nu este semnătura lui, referindu-se la faptul că din momentul intentării dosarului penal și pînă în prezent nu s-a considerat vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.186 alin. (5) Cod penal, și nu este probat prin probe că el a sustras bunurile pe care le invocă partea vătămată. A răspuns că nu este semnătura lui, avînd în vedere că nu î-și recunoaște vina și nu recunoaște nici un document împotriva lui.

Recurentul mai invocă următoarele :

- instanța de apel nu a analizat, făcînd comparație între semnătura depusă de către inculpat pe cererea de apel și semnăturile depuse de către inculpat în prima instanță;

- recurentul mai indică că au fost interogați martori care au declarat cantitatea de cupru pe care a adus-o și ca urmare acțiunile lui urmau să fie încadrate în baza art.186 alin.(2) Cod penal;

- în calitate de paznic el păzea casa de locuit, și nu avea contract de muncă și împuternicirile lui nu prevedeau verificarea lucrătorilor care se ocupau cu construcția casei de locuit (la număr erau 20-30 persoane pe teritoriu);

- inculpatul consideră că nu poate executa așa o pedeapsă de mare - 8 ani închisoare, doar în baza unor facturi care reprezintă cumpărarea cuprului pentru acoperirea casei de locuit;

- nu au fost interogați nici un lucrător care a lucrat la acoperirea casei de locuit, au fost interogați doar el și al doilea paznic, cît și un martor unde a dus cuprul.

5.1. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 11 Cod de procedură penală, a depus referință procurorul Crijanovschi Serghei, care a pledat pentru inadmisibilitatea recursului din considerentul că recurentul, potrivit art. 430 Cod de procedură penală este obligat să indice temeiurile prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală și în ce constă problema de drept de importanță generală abordată în cauză, care este eroarea de drept comisă de instanță ce duce la casarea hotărîrii. Astfel, recurentul solicită reaprecierea probelor, iar un asemenea temei nu se regăsește în prevederile normei sus menționate, deoarece aprecierea probelor ține de soluționarea fondului cauzei de către instanțele de fond și de apel și nu poate constitui temei pentru recurs.

6. Judecînd recursul ordinar în baza actelor din dosar, ținînd seama de opinia expusă în referință, Colegiul penal lărgit constată că acesta urmează a fi admis din următoarele considerente.

Conform prevederilor art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanța de recurs este în drept să admită recursul și să dispună

rejudicarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel. Instanța de apel nu este în drept să-și întemeieze concluziile pe probele cercetate de prima instanță dacă ele nu au fost verificate în ședința de judecată a instanței de apel și nu au fost consemnate în procesul-verbal.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost comisă de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiuni de drept se referă cele ce țin de faptul: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată să conțină răspuns la toate motivele invocate.

În același context, Colegiul penal lărgit menționează, că hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței ierarhic superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali-vagi, reprezintă motiv de casare.

Verificând legalitatea deciziei atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că temeiul prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, invocat de recurent și-a găsit confirmarea în cauza dată, cazul când motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, invocând în acest context următoarele.

Colegiul penal lărgit constată temeinicia motivelor invocate de către inculpatul Torbas Dmitrii în recursul declarat și că la adoptarea deciziei, instanța de apel a verificat superficial faptul că inculpatul în ședința de judecată a renunțat la cererea de apel și că semnătura nu este a lui, el nu a înțeles corect întrebarea instanței de judecată și cu adevărat a răspuns că nu este semnătura lui, referindu-se la faptul că din momentul intentării dosarului penal și pînă în prezent nu s-a considerat vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.186 alin. (5) Cod penal. A răspuns că nu este semnătura lui, avînd în vedere că nu î-și recunoaște vina și nu recunoaște nici un document împotriva lui.

Verificând materialele dosarului penal, Colegiul penal lărgit menționează că la materialele dosarului în ședința instanței de apel lipsește expresia clară a inculpatului Torbas Dmitrii, referitor la faptul că el își retrage cererea de apel din instanța de apel.

La fel, semnătura depusă pe cererea de apel e foarte asemănătoare cu a inculpatului, cu atât mai mult că avocatul Cataramă Rodica a susținut apelul declarat (f.d. 69, vol. II).

Colegiul penal lărgit ține să menționeze că potrivit Hotărîrii Plenului Curții Supreme de Justiție nr.22 din 12.12.2005 „Cu privire la practica examinării cauzelor penale în ordine de apel”, instanța de apel este obligată să verifice dacă sentința atacată este supusă apelului potrivit legii, dacă cererea de apel aparține unei persoane care este titular legal al dreptului de apel, dacă cererea de apel a fost declarată în termenul legal. Instanța de apel pentru a fi sigură de retragerea apelului, urma să solicite în scris de la inculpatul Torbas Dmitrii o cerere referitor la retragerea apelului, lucru ce lipsește la materialele dosarului penal.

Colegiul penal lărgit constată că în partea descriptivă a deciziei atacate punctele 3, 4, 5.2. (f. d. 74, 75, vol. II) se contrazic, stipulându-se că *„împotriva sentinței Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 15 mai 2015 a înaintat apel inculpatul Torbas Dmitrii, solicitînd casarea sentinței atacate ca fiind ilegală și neîntemeiată, cu pronunțarea unei noi hotărîri cu recalificarea faptei sale în baza art. 186 alin. (2) Cod penal, în ședința Curții de Apel inculpatul Torbas Dmitrii a declarat că el nu a înaintat apel împotriva sentinței Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 15 mai 2015, iar semnătura de pe cererea de apel de la (f.d. 44) nu îi aparține. A declarat că consideră că această cerere de apel nu urmează a fi judecată, deoarece nu a fost depus de el nici o cerere de apel, nu a scris el nici o cerere de apel, și nici nu a semnat o asemenea cerere, semnătura de pe apel nu aparține lui, în ședința Curții de Apel inculpatul Torbas Dmitrii a declarat că cererea de apel împotriva sentinței Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 15 mai 2015, nu a fost înaintată de către el, nu a scris el cerere de apel, iar semnătura de pe cererea de apel nu îi aparține.”*

Potrivit art.435 alin.(1) pct.2) lit. c) Cod de procedură penală, în cazul în care instanța de recurs constată erori de drept ce sînt temei de recurs și acestea nu pot fi corectate de instanța de recurs, aceasta dispune casarea hotărîrii atacate și rejudecarea cauzei de către instanța a cărei hotărîre se casează.

În speța examinată Colegiul penal lărgit consideră, că decizia instanței de apel urmează a fi total casată și dispusă rejudecarea cauzei în alt complet de judecată, în aceeași instanță.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevede procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile Legii procesual-penale, asupra tuturor motivelor invocate în apel și în măsura competenței sale, asupra motivelor din recursul declarat și ținînd cont de motivele casării deciziei atacate, să pronunțe o hotărîre legală și întemeiată.

7. În conformitate cu prevederile art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul ordinar declarat de către inculpatul Torbas Dmitrii, casează total

decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 15 octombrie 2015, în cauza penală privindu-l pe *Torbas Dmitrii Aurel*, cu dispunerea rejudecării cauzei de către Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată pronunțată la **14 aprilie 2016**.

Președinte

Ursache Petru

Judecători

Timofti Vladimir

Nicolaev Ghenadie

Toma Nadejda

Alerguș Constantin